

Informace ze zdravotnictví Pardubického kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Pardubice
26.7.2004

11

Diabetologie - činnost v Pardubickém kraji v roce 2003

Diabetology - Activity in Branch in the Pardubický Region in 2003

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru diabetologie v Pardubickém kraji v roce 2003 obsahuje údaje o ambulantní péči podle územního členění z oblasti personálního zajištění, činnosti oboru a o léčených pacientech podle typu diabetu, druhu léčby a komplikace.

Summary

Information on health service activity in the branch of diabetology in the Pardubický region in 2003 contains data about out-patient care by districts of the region, data about personnel capacity, activity and about treated patients by type of diabetes, treatment and complication.

Podkladem pro zpracování dat v této aktuální informaci o činnosti diabetologie jsou roční výkazy A (MZ) 1-01, které jsou součástí Programu statistických zjišťování v České republice na rok 2003 a byly zveřejněny ve Sbírce zákonů ČR, částka 163 ze dne 19. listopadu 2002 v souladu se zákonem č. 89/95 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Výkaz vyplňuje samostatně každá diabetologická ordinace, včetně ambulantních částí nemocnic. Zároveň jej vyplňují ordinace praktických lékařů pro dospělé, a to pouze za diabetiky, které aktivně léčí.

Diabetes mellitus - úplavice cukrová, které se lidově říká cukrovka, představuje skupinu chronických onemocnění, která mají různý mechanismus vzniku a projevují se poruchou metabolismu cukrů, tuků a bílkovin. V důsledku těchto poruch dochází k rozvinutí komplikací, kde jsou postiženy cévy, oči, nervový systém, ledviny a dolní končetiny. V roce 2003 představují diabetici v Pardubickém kraji 6,5 % všech obyvatel.

Odbornou péči o nemocné cukrovkou provádí 14,93 lékařů (vždy uvedeno jako součet úvazků) ve 32 ordinacích. Tito lékaři k 31.12.2003 léčili celkem 24 913 osob. Dalšíh 8 103 diabetiků (24,5 % celkového počtu) aktivně léčí praktičtí lékaři pro dospělé, a to ve 183 ordinacích. Odborná diabetologická péče je nejlépe zajištěna na území okresu Svitavy s 4,30 lékaři na 100 tisíc obyvatel, opačná situace je v okrese Chrudim s 2,10 lékaři na 100 tisíc obyvatel, kde je navíc 41,3 % diabetiků léčeno aktivně u praktického lékaře pro dospělé. Mezi determinanty tohoto stavu v okrese Chrudim můžeme zařadit geografickou situaci a sídelní charakteristiku, někteří pacienti proto mohou řešit situaci dojížděnkou do sousedních okresů, kterými jsou v Pardubickém kraji okres Pardubice a okres Svitavy, čímž se zvyšují příslušné ukazatele činnosti.

Ve srovnání s rokem 2002 opět vzrostl celkový počet léčených osob, a to o 1,1 %, což potvrzuje rostoucí trend. K růstovým faktorům patří zejména stravovací návyky, ale také stárnutí populace. Dlouhodobě je vyšší výskyt cukrovky u žen než u mužů, přičemž ženy tvoří téměř 54 % z celkového počtu léčených diabetiků.

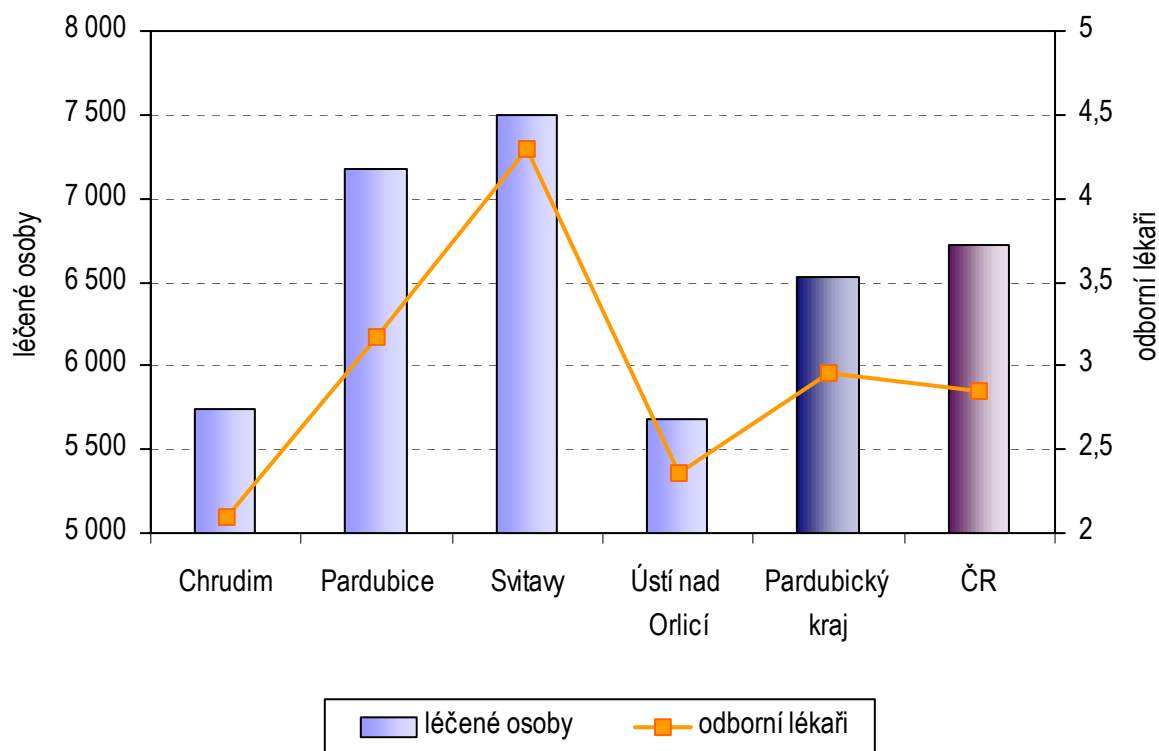
Personální zabezpečení

Území	Odborné ordinace				Počet léčených osob celkem			
	počet ordinací	počet zaměstnanců ¹⁾		počet lékařů na 100 tisíc obyvatel	k 1.1.		k 31.12.	
		lékaři	SZP		celkem	z toho (v %)	celkem	z toho (v %)
						u PLD ²⁾		u PLD ²⁾
Chrudim	3	2,20	2,20	2,10	5 737	40,2	6 013	41,3
Pardubice	11	5,07	6,07	3,17	11 195	22,0	11 473	23,1
Svitavy	6	4,39	5,93	4,30	7 964	29,0	7 652	26,5
Ústí nad Orlicí	12	3,27	4,05	2,36	7 744	13,8	7 878	12,0
Pardubický kraj	32	14,93	18,25	2,95	32 640	25,0	33 016	24,5
ČR	455	291,33	345,90	2,85	666 737	15,7	686 865	15,8

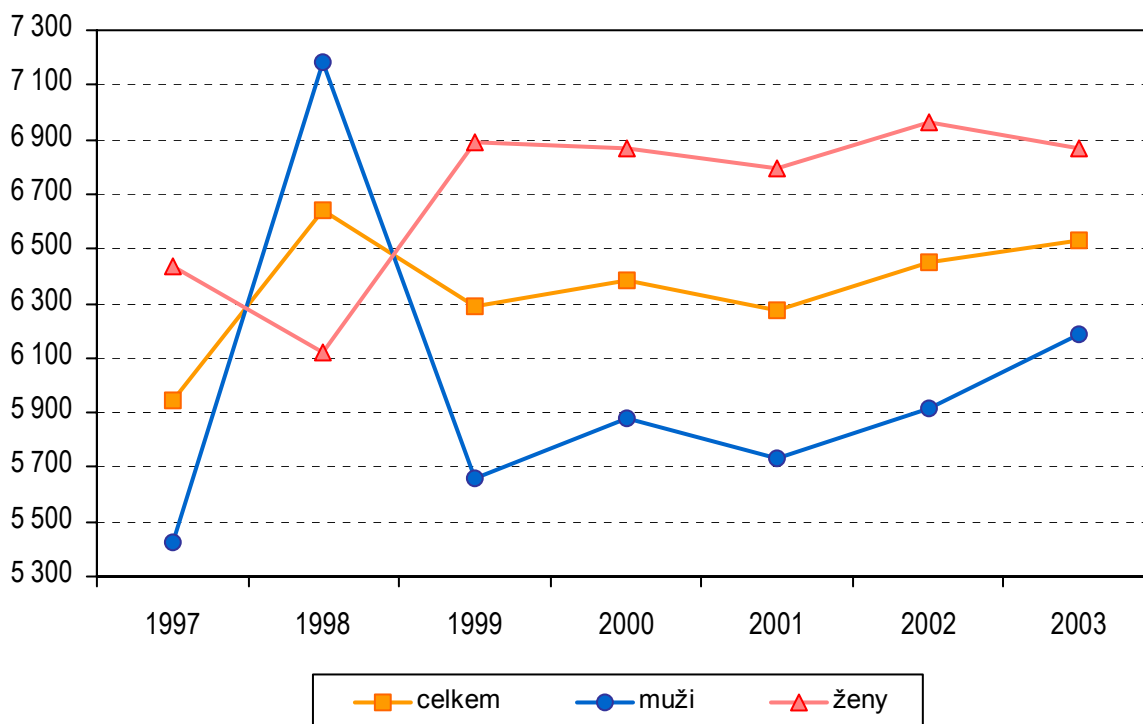
¹⁾ Součet úvazků (včetně smluvních)

²⁾ Praktický lékař pro dospělé

Počet odborných lékařů a léčených osob na 100 tisíc obyvatel

Vývoj počtu léčených osob pro diabetes na 100 tisíc obyvatel

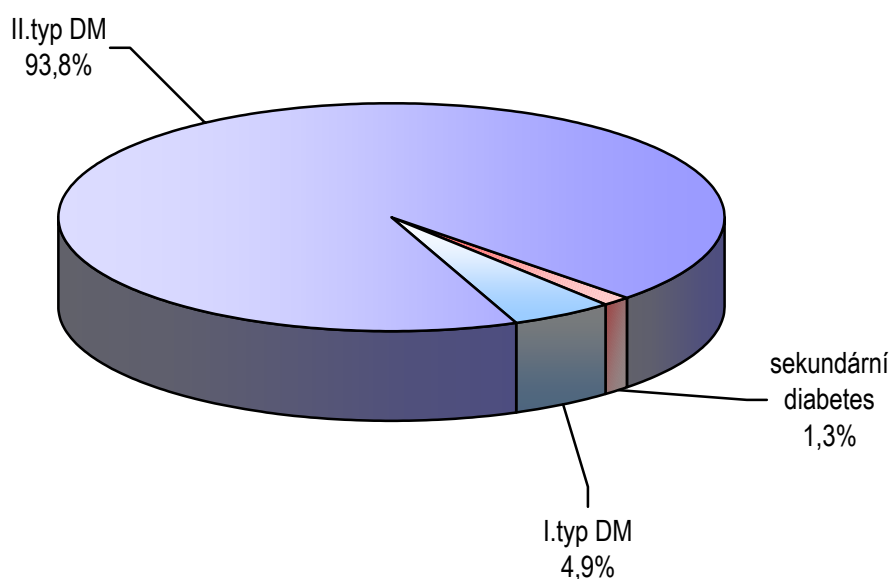
Z celkového počtu 33 016 osob s diabetem (6 531,5 diabetiků na 100 tisíc obyvatel) bylo 34,7 % léčeno k 31.12. v okrese Pardubice, ale při přepočtu na 100 tisíc obyvatel se nejhorší situace objevuje v okrese Svitavy, kde ze 100 tisíc obyvatel jich 7 494,2 trpí cukrovkou a léčí se. Tento stav může být zapříčiněn mimo jiné již zmiňovanou situací v okrese Chrudim a dojíždkou pacientů bydlících v tomto okrese za lékařskou péčí.

Z hlediska typu diabetu nejčastěji pacienti trpí diabetem II. typu, což tvoří 93,8 % všech léčených osob, nejvíce těchto pacientů je v okrese Svitavy, kde tvoří 96,3 % léčených osob. Z ostatních typů diabetu je 4,9 % osob léčeno pro I. typ a 1,3 % pro sekundární diabetes. Poruchou glukosové tolerance se léčí v kraji 2 340 osob, ale do celkového počtu diabetiků se nepočítají.

Léčené osoby podle typu diabetu

Území	Počet léčených osob k 31.12.					Porucha glukosové tolerance (R73.0)
	celkem	na 100 tisíc obyvatel	v tom (v %)			
			I.typ DM (E10)	II.typ DM (E11)	sekundární diabetes (E13)	
Chrudim	6 013	5 742,7	6,9	91,8	1,3	813
Pardubice	11 473	7 174,7	5,2	93,7	1,0	998
Svitavy	7 652	7 494,2	2,8	96,3	0,9	379
Ústí nad Orlicí	7 878	5 677,3	4,9	92,9	2,1	150
Pardubický kraj	33 016	6 531,5	4,9	93,8	1,3	2 340
ČR	686 865	6 726,4	6,8	91,8	1,5	46 724

Struktura léčených osob podle typu DM

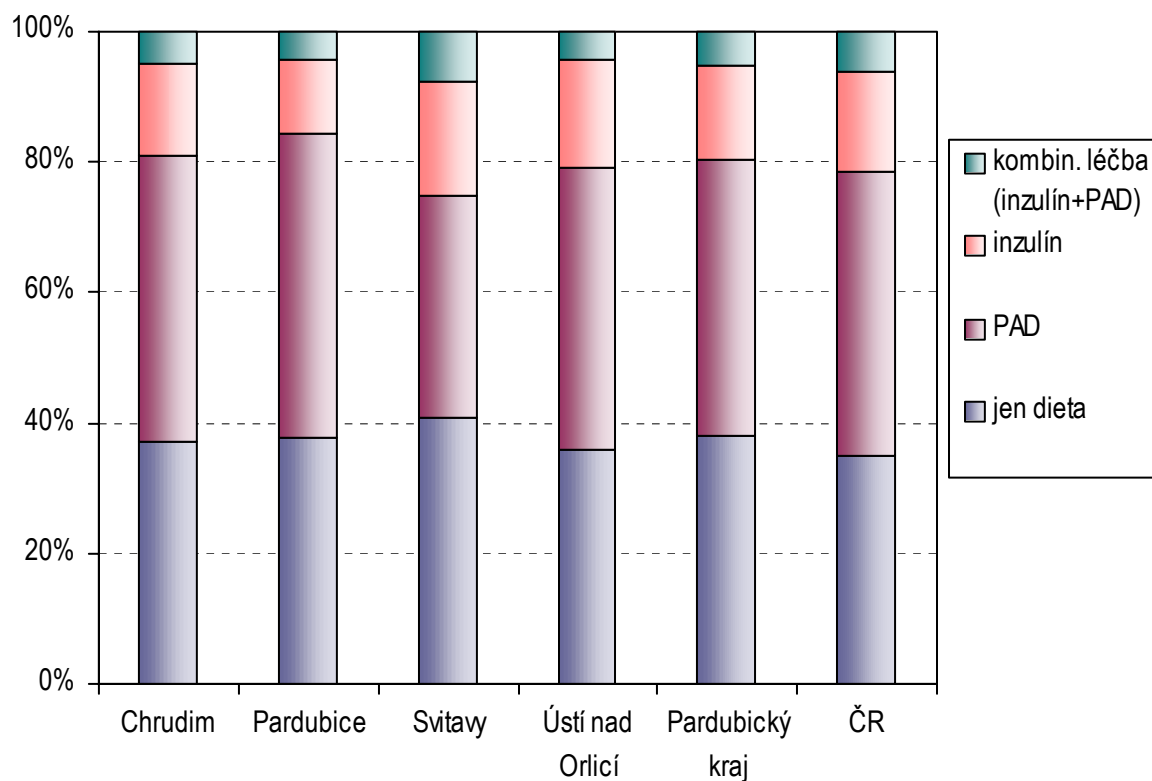

Struktura léčených diabetiků podle druhu léčby je již několik let prakticky stejná. Pouze dietou bylo v kraji léčeno 37,9 % pacientů, 42,4 % bylo léčeno perorálními antidiabetiky (PAD), 14,6 % inzulínem a 5,1 % kombinovanou léčbou (inzulín+PAD), toto rozdělení přibližně odpovídá i hodnotám za ČR. Tuto strukturu kopírují i jednotlivé okresy s výjimkou okresu Svítavy, kde jsou diabetici naopak nejčastěji léčeni pouze dietou, a to ve 40,9 % případů, a podáváním PAD je léčeno jen 33,9 % pacientů

Léčení diabetici podle druhu léčby

Území	Léčení diabetici podle druhu léčby				
	celkem	v tom:			
		jen dietou	PAD	inzulínem	kombin. léčbou (inzulín + PAD)
	absolutně				
Chrudim	6 013	2 229	2 645	845	294
Pardubice	11 473	4 339	5 325	1 329	480
Svitavy	7 652	3 127	2 591	1 348	586
Ústí nad Orlicí	7 878	2 816	3 425	1 301	336
Pardubický kraj	33 016	12 511	13 986	4 823	1 696
	na 100 tisíc obyvatel				
Chrudim	5 742,7	2 128,8	2 526,1	807,0	280,8
Pardubice	7 174,7	2 713,4	3 330,0	831,1	300,2
Svitavy	7 494,2	3 062,5	2 537,6	1 320,2	573,9
Ústí nad Orlicí	5 677,3	2 029,4	2 468,2	937,6	242,1
Pardubický kraj	6 531,5	2 475,0	2 766,8	954,1	335,5
ČR	6 726,4	2 361,0	2 913,0	1 031,0	421,4

Léčení diabetici podle druhu léčby

Počet léčených osob s komplikací diabetu vyjádřený v % z celkového počtu léčených diabetiků je téměř shodný s rokem 2002 a činí 26,3 %. Jedná se o diabetickou nefropatii, retinopatii a diabetickou nohu v celkovém počtu 8 692 pacientů z celkového počtu 33 016 osob. Diabetickou nefropatii trpí 3 165 pacientů v kraji, což představuje 36,4 % ze všech postižených, nejvíce je však pacientů s komplikací diabetické reniopatie v počtu 4 166 osob. Další diabetickou komplikací je diabetická noha, která se vyskytuje u 1 361 pacientů (15,7 % z celku). Závažným následkem této komplikace je amputace, která postihla 19,8 % osob s touto komplikací. Nejvyšší počty všech postižených pacientů jsou vykázány v Pardubickém okrese, protože je z Pardubického kraje největší, má nejvíce obyvatel a tudíž také nejvíce léčených osob pro diabetes.

Léčené osoby s komplikací diabetu

Území	Diabetická nefropatie		Diabetická reniopatie			Diabetická noha	
	celkem	z toho (v %)	celkem	z toho (v %)		celkem	z toho (v %)
		s renální insuficiencí		proliferativní	slepota		s amputací
Chrudim	494	38,7	682	18,6	3,4	456	12,7
Pardubice	1 339	44,7	1 782	15,7	2,2	275	36,4
Svitavy	612	34,5	898	21,2	3,1	215	32,1
Ústí nad Orlicí	720	36,1	804	26,0	1,2	415	10,4
Pardubický kraj	3 165	39,8	4 166	19,3	2,4	1 361	19,8

Zpracovala: Zdeňka Švajdlerová

ÚZIS ČR, Pardubický krajský odbor

Kyjevská 44, Pardubice

telefon: 466 019 425

e-mail: svajdlerova@uzis.cz

www.uzis.cz